

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ವಂದನಾರ್ಪಣ ಪ್ರಸ್ತಾವ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ (ಮಾಯಕೊಂಡ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈ ಕೆಳಗೊಂಡ ಪ್ರಸ್ತಾವ ವನ್ನೂ ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

೨೪ನೇ ಜನವರಿ ೧೯೮೩ ರಂದು ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಸದಸ್ಯರನ್ನೆದ್ದೇಶಿಸಿ ದಯಪಾಲಿಸಿದ ಭಾಷಣ ಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ನಾವು ರಾಜ್ಯಪಾಲರವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತಾ ಪೂರ್ವಕವಾದ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಲು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಲ್. ತಿಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಅವರ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು—ಇದಕ್ಕೇನಾದರೂ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಇದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ನಾಗನಗೌಡ.—ನನ್ನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. ಪ್ರಸ್ತಾವದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು. “ಆದರೆ ವಿಜಯನಗರ ಉಕ್ಕು ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿಲ್ಲ ದಿರುವುದು ವಿಷಾದನೀಯ.”

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಂಡಿಸಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ (ಮಾಯಕೊಂಡ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ೨೪ನೇ ಜನವರಿ ೧೯೮೩ ರಂದು ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದ ಸದಸ್ಯರನ್ನೆದ್ದೇಶಿಸಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರ್ಷ ಮಾನ್ಯ ರಾಜಪಾಲರು ಮಾಡಿದಂಥಾ ಭಾಷಣವನ್ನೂ ಮತ್ತು ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಾಡಿದಂಥಾ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದರೆ ಇಂದು ಎರೋಧಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರೆತಕ್ಕಂಥಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಜನವರಿ ೧೯೮೦ರ ಫೆಬ್ರವರಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಏನೇನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದೆ ಮತ್ತು ನಾವು ಏನನ್ನು ಮಾಡಲು ಹೊರಟಿದ್ದೇವೆಂಬುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇವರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣಗಳಿಗೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣಕ್ಕೂ ಏನೊಂದು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನೋಡಬಹುದು.

(ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಂದೇವ್ ಅವರು ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು)

೩-೩೦ ಪಿ.ಎಂ.

ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಎರಡು ತಿಂಗಳೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ನಾವು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಧೈಯಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಆಸೆಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು, ಮಾತ್ರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಕೇವಲ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನಾಗಲಿ ವೈಫಲ್ಯತೆಗಳನ್ನಾಗಲಿ ವಿಷದವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದವರ್ಷ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಅಂಶವನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ, ದೇಶದ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯ ಸಾರಿ ವಿಧಾನಸಭೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಸರ್ಕಾರದ ಸಾಧನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ಲಾಘನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೆಂದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಏಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ದೇಶದ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸಚಿವಾಲಯಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಕೊಡಬಹುದೇ ? ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಅಭ್ಯಂತರವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಸಿದಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಕೈಕೊಂಡ

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಸರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಸ್ವತಃ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ನೋಡಲು ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನಿಯವರು ವಿಧಾನಸೌಧಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದರು. ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಂಡಾಗ ಏನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಬಂದಿವೆಯೆನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಎಂದು ಯಾರೂ ಭಾವಿಸಬಾರದು. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ವೈಫಲ್ಯತೆಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷ ಸೋತು ಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶಿವಣ್ಣ.—ಇದು ಕೇವಲ ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಕಟಣೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನೇ ನಾನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಆ ದೇಶದ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯವರಲ್ಲಿ ಜನತೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದೇ ? ಯಾವುದಾದರೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಬಿದ್ದು ಹೋದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯ ವೈಫಲ್ಯತೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳುವುದೇ ? ಈ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಂವಿಧಾನದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜ್ಯ ಭಾರ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಮತ್ತು ಶಾಸನಸಭೆಗಳು, ತಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾದರೆ ಇದು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮದು ಒಂದು ರೀತಿಯ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಫೆಡರಲ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಿರ್ದೇಶನ ಕೊಡುವಂಥ ಯಾವ ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ಕೂಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ್ ತರಹ ಅವರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಸಚಿವಾಲಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಮ್ಮ ಆತ್ಮ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ತರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ, ಸ್ವಾಭಿಮಾನದಿಂದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೂ ಇದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಡೆಲೈಯ ಕಡೆ ನೋಡತಕ್ಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಾಗಲೀ ಮತ್ತೂ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಲೀ ಸರಿಯಾದುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಅಥವಾ ಮತ್ತೂ ಇತರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆದಾಗ ತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ದೊರೆತಿದೆ. ೧೯೮೦ರಲ್ಲಿ ಇವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ, ಕೇಂದ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೮೦ರಲ್ಲಿ ದೇಶವನ್ನು ಚಿತ್‌ಗೊಳಿಸುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಸಂಭವಿಸಿದ ತರುವಾಯ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರಿದ್ದೇವೆ. ಜನತೆಯ ಮತದಾನದ ಮೂಲಕ ಎರಡನೆಯ ಬಾರಿ ಶಾಂತರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿರುವುದು ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರವು ಬೇರೂರುವುದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನ. ಸುಮಾರು ೩೩ ತಿಂಗಳುಗಳನ್ನು ಕಾಲದ ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಹೊರಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಈಗ ಪ್ರಚಂಡ ಬಹುಮತದಿಂದ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಲೋಕಸಭಾ ಚುನಾವಣೆ ಫಲಿತಾಂಶಗಳಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಬದಲಾವಣೆಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಈಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ಪಕ್ಷವು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ರಚಿಸಿದೆ... ಲೋಕಸಭಾ ಚುನಾವಣೆಗಳು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇ ? ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ೩೩ ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಂಕಟವಾಯಿತು ? ಮತ್ತೆ ಅವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದವೇ? ಅಂದರೆ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವೇನಾದರೂ ಇದೆಯೇ ? ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನವಾದ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಬಾಯಿಂದ ಇಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಸಬಾರದು. ೧೯೮೨ರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಹೇಳಿರುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಜಾತಂತ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರದ ಮೂಲ ಧೈಯಗಳನ್ನು ಮೂಲ ತತ್ವಗಳನ್ನು, ಮತ್ತು ಈ ಪದವು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾಗಿರುವುದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಂಗದಲ್ಲಿ. ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಅಥವಾ ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬ ರಾಜ್ಯಪಾಲರೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶಿವಣ್ಣ.—೧೯೭೬ರಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗ ನೇಮಕವಾದವರು ಮಾನ್ಯ ಗೋವಿಂದ ನಾರಾಯಣ್ ಅವರು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಸುವಾಗ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಧನೆಗಳಿಗೂ ಶ್ರೀಮತಿ ಗಾಂಧಿಯವರೇ ಕಾರಣ, ನಮಗೆ ಏನು ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿಸಿದರೆ ಇದು ಪ್ರಜಾತಂತ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದದ್ದೇ. ಪ್ರಜಾತಂತ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಕಾರ್ಡಿಯಲ್ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ಸ್ ಇವೆ. ಅವು ಉಳಿಯ ಬೇಕಾದರೆ ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಜನರಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಿರಬೇಕು, ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಒಂದು ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ನಾವು ಬೆಳೆಸಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ಒಪ್ಪಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಬಿಟ್ಟು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಬಂದವರು, ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅವರ ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷ ಇರುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಾವು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ ? ಈ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ. ನಾನು ಶ್ರೀಮತಿಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಯಾರೂ ಭಾವಿಸಬಾರದು.

ನಿಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಗುಂಡೂರಾಯರು ಎಷ್ಟೋಸಾರಿ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಆರಿಸಲಿಲ್ಲ, ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ನಾಮಬಲದಿಂದ ನಾನು ಆರಿಸಬಂದಿದ್ದೇನೆ, ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಾನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಇರುತ್ತೇನೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ಕೃಪಾಪೋಷಿತ ನಾಟಕ ಮಂಡಲಿಯ ನಟರು ನಾವು ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಂತಹ ನೀವು ಅವರು ಈಗ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದಮೇಲೆ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನೂ ಸಹ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ನೀವು ಯಾರಾದರೂ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ? ನೀವು ಅವರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗೆ ಗೌರವವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥವರು ನಾವು. ನಾವು ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಂದ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿಸಿ ನಮ್ಮ ಒಂದು ಕಂಪಡಿಯೇ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಕಳಂಕವನ್ನು ತರುವಂತಹ ಅಧ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆ ಅಧ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನೀವು ಖಿತಿಂಗಗಳ ಕಾಲ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಜ್ಞಾತವಾಸದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಂಡಿರಿ. ನಾವು ಖಜೀನಾಗಳ ಕಾಲ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲದೇ ಜನಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ, ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡೇ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಖಜೀನಾ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸೇತರ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದೊಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಬದಲಾವಣೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದೊಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ತಿರುವು. ಇದು ಬಹುಶಃ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಚುನಾವಣಾ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ ಹಾಗೂ ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಚುನಾವಣಾ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ ಒಂದು ಆರೋಗ್ಯಕರವಾದ ಹಾಗೂ ಗುಣಾತ್ಮಕವಾದ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಇದೊಂದು ಗುಣಾತ್ಮಕವಾದ ಬದಲಾವಣೆ ಎಂದು ನಾನು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ, ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಅಥವಾ ಜನತೆಯ ಆಶೋತ್ತರಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಪದಚ್ಯುತಗೊಳಿಸಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆ ಈ ಒಂದು ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಈಗ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂತು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಆ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಜನತಾಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರ ಅಲ್ಲ. ಮೆಜಾರಿಟಿಯಲ್ಲಿ ನೀವೇ ಗೆದ್ದು ಬಂದಿದ್ದರೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಿಮಗೆ ಕ್ರಾಂತಿರಂಗದವರು ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರ ಪಕ್ಷದವರು ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಿಜೆಪಿಯವರೂ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಕ್ರಾಂತಿರಂಗದವರು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಚಿನ್ನೆಯಿಂದ ಗೆದ್ದು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರೇ ಆಗುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಮತ್ತೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಅಂಶವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಮ್ಮತನಾಟಕರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾದ ಅಥವಾ ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾದ ಅಥವಾ ಜಾತೀಯ ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಪದಚ್ಯುತಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶ. ಜಾತೀಯ ಪ್ರಧಾನವಾದ ರೀಜನಲ್ ಸೆಂಟಿಮೆಂಟಲ್‌ನಿಂದಾಗಲೀ, ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮುಂದೊಡ್ಡಿಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಕಲಾವಿದರುಗಳನ್ನು, ಚಿತ್ರನಟರುಗಳನ್ನು ತಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಬದಲಿಸುವಂತಹ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಯಾಗಲೀ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ, ಆ ರೀತಿ ಭಾವನೆ ಬೂಡುವುದೂ ಸಹ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಸಮ್ಮತನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆ ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಬುದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಇದರಿಂದ ಮನಗಾಣಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ನನ್ನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಜೀವಂತವಾಗಿದೆ. ಸಮ್ಮತ ಪಕ್ಷವೇ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಹಳೆಯ ಪರಂಪರೆಗಳನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಏನೂ! ಆದರೆ ಅದು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ, ಇದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಎನ್ನುತಕ್ಕಂಥ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಸನಸಭೆಯು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಇಷ್ಟೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷವನ್ನು ಎದುರಿಸತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಸಂಗ ಹಿಂದೆ ಎಂದೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಏನೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೂ ಮತ್ತು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೂ ಸಮ್ಮತ ಪಕ್ಷದ ಈ ಭಾಗದಿಂದ ನಾವು ಗೌರವವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಗಳ ಚರ್ಚೆಗೆ ಯಾವತ್ತೂ ಸಮ್ಮತ ಸರ್ಕಾರ ಗೌರವವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸಂಯಮ ದಿಂದ ಈ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಇತಿಹಾಸದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತಿನದೀವ ಸಮ್ಮತ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆರೋಗ್ಯಕರವಾದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಗುಣಾತ್ಮಕವಾದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ತಾವೂ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೀರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಶ ಏನಿದೆ ಎಂದರೆ, ಸಮ್ಮತ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಓದುತ್ತೇನೆ. ಈ ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಸಭೆಗೆ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಶಾಂತಿಯುತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದಿರುವುದು ಶುಭ ಸಂಕೇತ' ಎನ್ನುತಕ್ಕಂಥ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಒಗ್ಗಿ ನಾವು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಕೆಟ್ಟ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೀವು ಚುನಾವಣೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ನಾಮಪತ್ರ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಮೂಲಕ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಿಸಿದ್ದು ನಿಜ. ಇದನ್ನು ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಕಮಿಷನರ್‌ನವರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಬಹುಷಃ. ಈ ಸಮ್ಮತ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಶಾಂತಿಯುತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತೋ, ಇಲ್ಲವೋ ನನಗಂತೂ ಅನುಮಾನ. ನಾಮಪತ್ರ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಪ್ರಾರಂಭದ ದಿನಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಿದ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಶ್ರೀ ಕಾರ್ತಿಕೇಯನ್‌ರವರ ಹೆಸರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಚುನಾವಣಾ ಕಮಿಷನರ್‌ರವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಅವರು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದಾಗ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಂಥದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಹಾಗಾದರೆ ನೀವು ಪೋಲೀಸ್ ಗುಪ್ತದಳವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದು ನಿಜವಲ್ಲವೇ? ಈ ದೇಶದ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಒಂದು ಶಾಂತಿಯುತವಾದ ಪಾತಾಳವೇ ಇದೆ. ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ

ನಿಮಗೆ ತಡೆ ಉಂಟಾಯಿತು. ಈ ದೇಶದ ಜನತೆ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟಿರುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಚುನಾವಣೆಯು ಅಶಾಂತಿಯುತವಾದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲೇನೂ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನೇ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಧೈಯಧೋರಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಅನ್ನಿ ಸಿಕೆ ಹಾಗೂ ಆಶಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಕೆಲವೊಂದು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು, ಈಗ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಆಗಿದೆ. ಒಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾಯರ ನೇತೃತ್ವದ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದಾಗ ಒಂದೂವರೆ ತಿಂಗಳು ಆಗಿತ್ತು. ಆಗ ನಿಮ್ಮ ನಾಯಕರು 'ಕೇವಲ ಒಂದೂವರೆ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ನಾವೇನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಸಾಧನೆ ಮತ್ತು ವೈಫಲ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಮಾತನಾಡುವಹಾಗೇ ಇಲ್ಲ' ಎನ್ನುತ್ತಕ್ಕಂಥ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ನಡೆದಂತಹ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರ ಇರುವುದನ್ನು ನಾನು ಓದಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ನಾವು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಏನಾದರೂ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನೀವು ನಡೆಸಿದ ಆಡಳಿತ ವೈಖರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ವೈಫಲ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಕೇವಲ ಎರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಸಾಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ವೈಫಲ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಮಾತನಾಡ ಬೇಕಾದ್ದು ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು ನಾನು ಕಳೆದ ಒಂದೂವರೆ ಅಥವಾ ೨ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ ಕೆಲವು ಸಾಧನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ನಾವು ಮುಂದೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯ ದಾಗಿ ನಾವು ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ವಿಶ್ವಾಸ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನ. ಈ ರಾಜ್ಯಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಲೋಕ ಶಕ್ತಿಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ನಾವು ಲೋಕಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಕ್ಕಂಥ ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಲೋಕನಾಯಕ ಜಯಪ್ರಕಾಶ್‌ನಾರಾಯಣ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಏನೂಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನ ನಾವು. ಕಳೆದ ೧೦-೧೨ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್. ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಮುನಿ ಸಿಪಾಲಿಟಿ, ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಜನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹೆಂಡುಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಾಣಮಾಡಿದಿರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ಲಿ.—ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸಿದ್ದೇವೆಂದೂ ಹೇಳಿದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ಲಿ.—ಆದು ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ವಿಷಯವೇ ಅಲ್ಲ.

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ನೀವು ೧೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಪಾರ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೀರೇ ಹೊರತು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವಂಥ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ನಿಮ್ಮಿಂದ ದೂರ ಸರಿದಿದೆ.

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಮೇ. ಜೂನ್‌ನಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ, ಈಗ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್‌ಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ಲಿ.—ಇದರಿಂದ ಚರ್ಚೆಗೆ ಆಸ್ತದವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಎದ್ದುನಿಂತಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಏನೆಂದರೆ, ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್, ಪಂಚಾಯಿತಿ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಡ್ಯಾ ಆಗಿಲ್ಲ.

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗೆ ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡಿದಿರೇನು ನೀವು ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ —ಇನ್ನೂ ನಾವು ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸಿ, ನನಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಅನುಭವವಿದೆ; ನನಗೆ

ರಾಜಕಾರಣ ನಡೆಸಿ ಅವರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಭವವಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಪ್ರಸ್ತಾವ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ,—

“ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ವಾಸ್ತವ ಜನತಂತ್ರ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬಲ ಪಡಿಸುವುದು, ಜಿಲ್ಲೆ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೇ ಮುಂತಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಡಳಿತದ ವಿವಿಧ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡುವುದು ನನ್ನ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲ ಧ್ಯೇಯವಾಗಿದೆ.”

ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಮೂಲಭೂತ ಧ್ಯೇಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮೂಲಭೂತ ಧ್ಯೇಯಗಳು ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದೇ ಇರತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯಭಾರ ನಡೆಸಿದರು, ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು, ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಅಲೆದಾಡುತ್ತಾಂತಾಯಿತು, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಯಿತು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್, ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ, ರೆಗ್ಯುಲೇಟೆಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್, ಕೊಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಚುನಾವಣೆಗೆ ತಾರೀಖನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಬಂದಿರಿ. ಆಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಮುಂದೆ ಹಾಕುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅದು ನಮ್ಮ ನೀತಿಯಾಗಿದೆ. ಆಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಆಗಬಾರದ್ದೇನಾದರೂ ಆದರೆ ಅಂದರೆ ಏನೋ ಒಂದು ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿ, ಏನೋ ಒಂದು ಅನಿವಾರ್ಯ ಪ್ರಸಂಗವಾದರೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಹುದೇ ಹೊರತು ನಿಮ್ಮ ಹಾಗೇ ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಲೆ ಮುಂದು ವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾವು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಅನಿವಾರ್ಯ ಕಾರಣದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಯ ಕಾರಣದಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಕೆಲವು ದಿವಸ ಅಥವಾ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳು ಯಾವುದಾದರೂ ಚುನಾವಣೆ ಮುಂದೆ ಹೋದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಏನೂಮಾಡುವದಾಗಿಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಒಂದು ಅಪ್ಪಾತವಾದಂಥ ನಡೆವಳಿಕೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ನೈತಿಕ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಇದ್ದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಘಟನೆ ನಡೆಯಿತು. ತಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ಪಕ್ಷದ ಯುವ ಶಕ್ತಿ ಪತ್ರಿಕಾಲಯಗಳಿಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿ, ಪತ್ರಿಕಾಲಯಗಳಿಗೆ ಬೀಗಹಾಕಿ ಅಲ್ಲಿ ಅಹಿಂಸಾಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ತರುವಯಸ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಅದು ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿದೆ, ಅದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಲ್ಕರ. ಪ್ರಜಾತಂತ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಪತ್ರಿಕಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ವಿಚಾರಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಎಂತಹ ಉಗ್ರವಾದ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಗದಾಪ್ರಹಾರ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಲ್ಲ. ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ, ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ನಾಗರಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ ಪತ್ರಿಕಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೂ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ. ನಮ್ಮ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಅದೂ ಒಂದು. ಪತ್ರಿಕಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು ಎಂದು ಹೇಳದೇ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಅದು ಮೂಲ ಭೂತ ಹಕ್ಕು ಎಂದು ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪತ್ರಿಕಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಿದೆ, ಇದನ್ನು ನೀವು ಅಭಿನಂದಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, ನಮ್ಮ ಧೈಯೋದ್ದೇಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದ ನ್ಯೂನತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸಹ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಈ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಇನ್ನೂ ಎರಡು ತಿಂಗಳೂ ಸಹ ಆಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ, ಗುಣಾತ್ಮಕವಾದ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಯಾವರೀತಿಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕೆಲವೇ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ತೋರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ವಿಧಾನದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವೈಭವ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ವಿಧಾನಸೌಧದಿಂದ ಮನೆಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಸಹ ಹಿಂದೆ “ಕೊಯ್” ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತಾ ಇರುವ ಪೋಲೀಸ್ ವ್ಯಾನ್ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ರಾಜಮಹಾರಾಜರಿಗಿಂತಲೂ ವೈಭವದಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರಿ ನೀವು. ಈಗ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ವೈಭವದ, ಅದ್ವಾರಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಚುನಾವಣಾ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿ, ಅಥವಾ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿ, ಒಬ್ಬ ಗನ್‌ಮ್ಯಾನ್ ಮಾತ್ರ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ನೀವು ಹಿಂದೆ ಅಂಬಾಸೆಡರ್ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್, 31 ಜನ ಪೋಲೀಸರೊಂದಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹುಶಃ ನೀವು ಜನರನ್ನು ನೋಡಿ ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದಿರಿ ಎಂದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಜನತೆಗೆ ಹೆದರುವರಲ್ಲ, ಪೋಲೀಸರ ರಕ್ಷಣೆಯೂ ಬೇಕಲ್ಲ. ಅಂಥಾ ಪೋಲೀಸರ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದಿರಿ.

4-00 P.M.

ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಯಲಹಂಕಕ್ಕೆ ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂಥಾ ದುಂದು ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಿತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇಂಥಾ ಹಲವಾರು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ನಿಮಗೇ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಬಹುದು, ಶ್ರವಣ ಬೆಳಗೊಳದಲ್ಲಿ ಮಸ್ತಕಾಭಿಷೇಕಕ್ಕೆ 31-2 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದೇ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕೈ ಪಂಪ್‌ಗಳು ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿವೆ-ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ 31 ಕೋಟಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. 1980-81ರಲ್ಲಿ ನೀವು ಕಟ್ಟಿಸಿದಂಥಾ ಜನತಾ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹಣವನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಎತ್ತಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡೆಸಲು 2 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲು ಹೊರಟಿದ್ದೀರಿ. ಎತ್ತಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನ ಅದು ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕ ವಿಚಾರ. ಇನ್ನೂ ಎತಿಯಾಡ್‌ಗೆ 1000 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ; ಈಗ ಅಲಿಪ್ಪ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಟಿ.ವಿ.ಯಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕಾಗಿ 30 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಕೀರ್ತಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹರಡುತ್ತದೆಂದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ; ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಜಾಹೀರಾತಂತೂ ಸರ್ಕಾರದ್ದೇ ಆಗಿತ್ತು. ಪ್ರತಿ ದಿವಸ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ನೋಡಿದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಂಡೂರಾವ್‌ರವರ ಫೋಟೋ ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಎಂ. ಖಾನ್‌ರವರ ಫೋಟೋ, ಇಲ್ಲವೇ ಶ್ರೀ ಮೊಯ್ತಿಯವರ ಫೋಟೋ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಫೋಟೋ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸಮಾರಂಭವಾಗಿರಲಿ ಅದು ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಕೈ ಚೀಲ ಮಾರುವ ಅಂಗಡಿಯ ಪ್ರಾರಂಭೋತ್ಸವ ಆಗಿರಲಿ, ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಸರಳ ಸಮಾರಂಭವಾಗಿರಲಿ ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಜಾಹೀರಾತು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ತಿಯವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು ಒಂದು ಪೇಜ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಮತ್ತು ಡೆಕ್ಕನ್ ಹೆರಾಲ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಜಾಹೀರಾತು ಕೊಟ್ಟರೆ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿತ್ತೆಂದೂ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಪಾಪುಲಾರಿಟಿಯನ್ನು ನೀವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಸ್ವಾಮಿ ಹೌಸಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡಿನ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸಣ್ಣ 31 ಮನೆಯನ್ನು ರಾಣಿಬೆನ್ನೂರಿನ ಹತ್ತಿರ ಹಾವೇರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡತಕ್ಕ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಜಾಹೀರಾತನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ “ನಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯ ಚಿಕ್ಕ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಹಾವೇರಿಗೆ ಉರುಳುತ್ತಿದೆ” ಎಂದು. ಆದುದರಿಂದ ಈಗಿನ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಇದ್ದ ಮಂಖ್ಯವಾದ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲವೇ? ಯಾವುದೇ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಕತ್ತಿ, ಗದೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಚಿಲ್ಲರ ನಾಣ್ಯದಲ್ಲಿ ತೂಕ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ನಿಮಗೆ ಇದರ

ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ನೈತಿಕ ಧೈರ್ಯ ಕೂಡ ಆಗ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ ? ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಒಂದು ಮಾತನ್ನೂ ಆಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ ? ಇನ್ನು ಸ್ಪೈಫಂಡರಿ ಪದವೀಧರರು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಖಾಸಾ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಅವರಿಂದ ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿರಿ. ತುಲಾಭಾರ, ಕತ್ತಿ, ಗದೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಿ. ಇದೂ ನಿಜಕ್ಕೂ ಅಪಹಾಸ್ಯ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದು ಅವಮಾನ ತಗಲತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸ. ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಯುವಕರು ದಾರಿ ರಸ್ತೆ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ತಿರಂಗಾಡುತ್ತಿದ್ದಂಥವರಿಂದ ಗಿರಿ ರೂಪಾಯಿ ವಸ್ತುಲಿ ಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೊಂಡರಾಯರಿಗೆ ೩ ಸಾರಿ ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡಿಸಿದ್ದೀರಿ, ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿಸಿದ್ದೀರಿ, ತುಲಾಭಾರ ಮಾಡಿಸಿದ್ದೀರಿ, ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಉಪಕಾರ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು; ಅದನ್ನು ತಾವು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ನಾವು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನೀವು ಮಾಡಿದಂಥ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ನಾವು ತಿದ್ದಿ ಸರಿಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಸ್ಪೈಫಂಡರಿ ಪದವೀಧರರಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಬಡ್ತಿಗೆ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಹೇಳುವವರಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಜನ ಅರಿತುಕೊಂಡು ರೊಚ್ಚಿ ಗೆದ್ದು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಕಳಚಿ ಇಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಟ್ಟ ಸರ್ಕಾರ ೩ ವರ್ಷದಿಂದ ಏನಿತ್ತು ಅದನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಜನ ತೀರ್ಪಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮೊನ್ನೆ ನಡೆದಂಥ ತರೀಕೆರ ಉಪ ಚುನಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರವರು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತರೀಕೆರ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಪರಾಭವಗೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ನೀವು ಸಹ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಉಪಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆಯಲಿಲ್ಲವೇ ? ಆಗ ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಯಾರೂ ಸೋಲಲಿಲ್ಲವೇ ? ಕೇವಲ ೨ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಸಾಧನೆಯ ವೈಫಲ್ಯತೆಯನ್ನು ಅಳೆಯತಕ್ಕ ಯಾವ ಒಂದು ಅಳತೆಗೋಲು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಉಪ ಚುನಾವಣೆಯಾಯಿತು. ಕರಣಾಕರನ್ ಮೊದಲು ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ಅಭ್ಯರ್ಥಿ ಒಬ್ಬರು ನಿಂತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಐ ಗೆ ಸೋಲಾದಾಗ ನಿಮ್ಮ ಕರಣಾಕರನ್‌ರವರು ಏತಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ? ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದೀರೇ ಏನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಏನೂ ಬಹಳ ಸೀರಿಯಸ್ ಆಗಿ ಹೇಳಿದ್ದು ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ತರೀಕೆರ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಜನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಐ ಸವರ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಒಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಅಲ್ಲ ಅಥವಾ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಸಾಧನೆಗಳ ವೈಫಲ್ಯತೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ನಮ್ಮ ವಿರುದ್ಧ ಮತ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಅಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ನಾನು ಸಹ ಅಲ್ಲಿ ೩-೪ ಸಲ ಓಡಾಡಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ಅಭ್ಯರ್ಥಿ ಏನು ಅಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ಟಿಕೆಟ್‌ನಿಂದ ನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಗೆಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದರೆ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇವಲ ೨ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಬದಲಾವಣೆ, ಮತ್ತು ಅವರು ವೈಭವದ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸದೆ ಒಂದು ಸರಳವಾದಂಥ ಜೀವನವನ್ನು ಸರಳವಾದ ನಡೆವಳಿಕೆಯಿಂದ ಮಾಡುವ ಯಾವ ಒಂದು ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ತಮಗೇ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ರೈತರ ಚಳುವಳಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಏನು ನೀವು ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ನೀವು ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ ಅವುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಪಾಪಸ್ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರೊಂದಿಗೆ ನೀವು ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ವಿಧಾನಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ರೈತರು ಬಂದರೆ ಅವರನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಧರಿಸಿ, ಉಪಹಾರ ಕೊಟ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿ ಅವರ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ೨೪ ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಬಗೆಹರಿಸುವುದಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಯಾವ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಸಹ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ೨೪ ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಬಗೆಹರಿಸದಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಅವರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಾರನೆಯ ದಿವಸವೇ ಅವರ ಎಲ್ಲಾ

ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿ ೮೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು ಎಂದೂ ಹೊಗಳಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಬಬ್ಬರು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ರೈತರ ಸಾಲಗಳನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ನಿಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಹೇಳುತ್ತಲ್ಲ, ಮಾಡಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಆ ರೀತಿ ನಾವೆನು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನಾವು ರೈತರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಅರಿತಿದ್ದೇವೆ ; ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರ ಸಾಲದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಾಗಲಿ, ರೈತರು ಬೆಳೆದ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆ ನಿರ್ಧರಿಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಾಗಲಿ ಮತ್ತು ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾಗತಕ್ಕ ಯಾವುದೇ ಸವಲತ್ತುಗಳಾಗಲಿ, ಗೊಬ್ಬರ, ಬೀಜ, ಸಾಲ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಇಡೀ ದಿವಸ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಇತಿಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರ ನಿಲುವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತೇವೆಂದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸದನಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಲಾಗುವುದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರೂ ಆದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೆಗಡೆ ಯವರು ತಮ್ಮ ಬಡ್ಡಿ ಮಂಡನೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ಹಿಂದೆ ಜನರನ್ನು ದೂರ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಜನರು ವಿಧಾನಸೌಧಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನೋಡಲು ಯಾವುದೇ ಅಡೆತಡೆ ಇಲ್ಲದೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಧರ್ಮ ದರ್ಶನವೆಂದು ನಾವು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮೊದಲು ಜನರನ್ನು ನೋಡೋಣ; ಆಮೇಲೆ ಅವರ ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡೋಣ. ಮೊದಲು ಜನರು ಬರುವಂತಾಗಲಿ. ಈ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕೂಡ ನಾನು ಗುಣಾತ್ಮಕವಾದುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಬಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ವಿಧಾನಸೌಧಕ್ಕೆ ಬಿಸ್ಕರೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಗೆ ಹರಿಯುತ್ತವೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ತಾಸಕರಿಗೂ ಕೂಡ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ವಾಸದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಛೇರಿ; ಅದರ ಮುಂದೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಬೇಲಿ ಮತ್ತು ವಿಧಾನಸೌಧಕ್ಕೂ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಬೇಲಿ ಹಾಕಿದ್ದರು. ಅದ್ದರಿಂದ, ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಧರ್ಮದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇರಬೇಕು; ಅದೇ ರೀತಿ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ನೋಡಲು ಅವಕಾಶ ಇರಬೇಕು. ಅದರ ಯಾವಾಗಲೂ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇರಬೇಕೆನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ; ಅದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಕಾಲ ಮಿತಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದು ವೈಪರೀತ್ಯಕ್ಕೊಳಗಾಗುತ್ತದೆ; ಒಂದೊಂದೂ ಒಂದೊಂದು ದಿಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಹೇಳಿದವು ಯಾರು ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದರೂ ಒಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದೆಂದು. ಏಕೆಂದರೆ, ಯಾವ ತರಹದ ಜನರು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಬರುತ್ತಾರೆ, ಶಾಸಕರ ಹತ್ತಿರ ಯಾವ ತರಹದ ಜನರು ಬರುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅನುಭವ ಆದ ಮೇಲೆ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಮಾಡಬಹುದು. ಅದನ್ನು ನೋಡದೆ ಜನರನ್ನು ದೂರ ಇಟ್ಟರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಜನರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಕೆಲಸ ಕೊಡಿಸಿ, ವರ್ಗ ಮಾಡಿಸಿ, ನೀರಿನ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿ ಎಂಬ ಮುಂತಾದ ಅಹವಾಲಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೀವು ಮಾಡಿದಿರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ, ಮೊದಲು ಜನರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಾಗಲಿ ಎಂದು ಜನರನ್ನು ಸಲಿಸಾಗಿ ಒಂದು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿವು. ಇದೇನು ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯವು ಅಲ್ಲವೆಂದು ಹುರಿದು ಹಾಕಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನರನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವೈತ್ಯಾಸ ಇದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರವಾಸ ಹೋದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಜನರು ಅವರನ್ನು ನೋಡಲು ನುಗ್ಗುತ್ತಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೋದರೆ ೫೦೦ ಜನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪುಡಾರಿಗಳೇ ಅವರನ್ನು ಸುತ್ತುವರಿದಿದ್ದು ಜನರನ್ನು ದೂರವಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಜನರನ್ನು ಹತ್ತಿರ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಿದೆ

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಎಂ. ಖರ್ಗೆ.—ಅದನ್ನು ನಾವಲ್ಲ ಮಾಡಿದ್ದು; ಹಿಂದೆ ನೀವು ಕಲಿಸಿದ್ದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಿಮ್ಮಿಂದ ಈಗ ಬದಲಾದರೆ ನೋಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ನಾವು ಕಲಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಅಲ್ಲ. ನಾವು ಈಗ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರಬಹುದು. ೧೯೬೯ಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಬೇರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಇತ್ತು, ಆಮೇಲೆ ಬೇರೆಯಾಗಿದೆ. ಅದು ಇಡೀ ದೇಶವನ್ನೇ ಬದಲು ಮಾಡಿತು.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಎಂ. ಖರ್ಗೆ.—ಒಂದು ಕಡೆ ತಾವು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ದಿ|| ದೇವರಾಜ ಅರಸು ರವರ ತತ್ವವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ದಿ|| ದೇವರಾಜ ಅರಸರವರು ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಸದನದಲ್ಲಿ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ತತ್ವ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದೇವೆ; ಅದೇ ರೀತಿ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರಿಫಾರಮ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಮುಕ್ತ ಕಂಠದಿಂದ ಹೊಗಳಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಖರ್ಗೆಯವರು ದಿ|| ದೇವರಾಜ ಅರಸರವರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಒಳ್ಳೆಯದು ಒಂದನ್ನೂ ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಮಾಡಬಾರದ್ದನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊನೆಗೆ ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಎಂ. ಖರ್ಗೆ.—ತಾವು ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀರೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ದಿ|| ದೇವರಾಜ ಅರಸರವರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಖರ್ಗೆಯವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಕಳಕಳಿ ಇದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಇದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮಂಥವರಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಇದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ನನಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಒಂದು ನಿರ್ದರ್ಶನವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ೧೯೬೯ರಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಮನೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಾಗ ದಿ|| ದೇವರಾಜ ಅರಸರವರು ಇದ್ದರು. ಆ ವರ್ಷ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ೧೪೦೦ ಮನೆಗಳು ಮಂಜೂರಾದವು. ೧೯೮೦-೮೧ರಲ್ಲಿ ೩೦೦ ಮನೆಗಳೂ, ೧೯೮೧-೮೨ರಲ್ಲಿ ೪೦೦ ಮನೆಗಳೂ ಆದವು. ಆದರೆ ೧೯೬೯ರಲ್ಲಿ ಆದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟರೆ, ನಂತರ ಆದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—೧೯೬೯-೮೦ರಲ್ಲಿ ಆದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—೧೯೬೯ರಲ್ಲಿ ಗುಂಡೂರಾಯರ ಸರ್ಕಾರ ಇರಲಿಲ್ಲ; ೧೯೬೦ರಲ್ಲಿ ಬಂತು. ಆಗ ಅವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅಂಥ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಜನತಾ ಮನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳು ನಡೆದವು. ೧೯೮೦-೮೨ರಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದಂತಹ ಮನೆಗಳಿಗೆ ನೀವು ಹಣ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ನಾವು ಈಗ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಹೊದರೆ ೧೯೮೦ರಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹಣ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರೇ ನಮಗೆ ದೂರು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಒಬ್ಬರು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಹಾಗಾದರೆ ಕೊಡಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಅದರೂ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ಓವರ್ ಡ್ರಾಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಧಿಕಾರ ಬಿಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ನೋಡಿದಾಗ ೪೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಓವರ್‌ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಇರುವುದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಇದು ನಿಜವೋ ಸಂಭ್ರಮ? ಎಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಮಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ಆದರೂ ಆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಎಂ. ಖರ್ಗೆ.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೆಂಡೆಯವರು ಹೋಗುವಾಗ ೭೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದರು; ಈಗ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಕಳೆದ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಏನಿತ್ತು ಆಗ ನೀವು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ವಗೈರೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಬದಲಾವಣೆಯಾದ ಪುಸ್ತಿ ತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ನನಗೊಂದು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ.

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಆ ರೀತಿ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನದನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡಲೇಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾಧನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟದ್ದೇನಾದರೂ ನಡೆದಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಪಾಠ ಕಲಿತು ನಾವು ಒಳ್ಳೆಯ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೂ ಮನಸ್ಸಿನ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಿರಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸಿದವಲ್ಲ ಎಂದು ಬೇಸರ ಇರಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಜನ ನಿಮ್ಮನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಎ) ಪಕ್ಷದ ವಿರುದ್ಧ ಓಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನೀವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಡಿ. ಸೋಮಪ್ಪ.—ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ಆಫ್ ಓಟ್ ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಇಚ್ಛೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ತಜ್ಞರೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಆಲೋಚನಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಎಂಬ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಆಯೋಗವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ...

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣಕುಮಾರ್.—ಆಲೋಚನಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಎಂದರೆ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿ. ಇದೇನೋ ಹೊಸದಾಗಿದೆ. ಬ್ಯಾಂಕ್ ಎಂದರೆ ಹಣ ತರುವುದು ಏನು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಯೇ ಇಲ್ಲದಿರುವವರಿಗೆ ಆಲೋಚನಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಾನತೆ ತರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಜ್ಞರೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ತಜ್ಞರ ಜೊತೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡುವಂಥ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವಾಗ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆಲೋಚನಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಎಂದು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಕರೆದಿರಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಅಡ್ಡಪರಿ ಕವಿಟಿ ಎಂದು ಬೇಕಾದರೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣಕುಮಾರ್.—ಇದು ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಅವರು ಆಲೋಚನಾ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೇರೆಯವರ ಹತ್ತಿರ ಒತ್ತಿ ಇಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಅವರು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಕುಮಾರ್.—ಇದರಲ್ಲಿನೋ ವಿಶೇಷ ಇದೆ, ನನಗೆ ಇದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಮೊಯಿಲಿ.—ನಿಮ್ಮ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಏನೂ ಆಲೋಚನೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಮೈಕೇಲ್ ಫರ್ನಾಂಡಿಸ್.—ಅವರ ಪಕ್ಷದ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಆ ರೀತಿ ಅವರೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಆಲೋಚನಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಇದೇ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ನಿಗೂಷ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ನಾಯಕರು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ಹೊಸ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಹಾಳಾಗಿರಬೇಕು ಇಲ್ಲವೇ ಬತ್ತಿಹೋಗಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಬೆಳಕು ಯಾವ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದರೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಬೆಳಕನ್ನೂ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ದೃಢ ನಿರ್ಧಾರದಿಂದ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಆಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಮ್ಮತ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರನ್ನು ಓಟಿಸ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಎಂದು ನೀವೇನು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಅದು ಈಗ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಜಾತಿಯ ಭರ್ಷಣೆಯಾದಾಗ ತಕ್ಷಣ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಮತ್ತು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಸಂವಿಧಾನದತ್ತ ವಾಗಿ ಇರುವ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಭರವಸೆಯನ್ನು ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಸಂವಿಧಾನದತ್ತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಆಸ್ತಿ-ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡತಕ್ಕ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಆಯೋಗವನ್ನು ಕೂಡ ರಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗ ಎಷ್ಟು ಜಾತಿಯ ಗಲಭೆಗಳು ಆಗಿದ್ದವು ಎಂಬುದನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡೋಣ, ಈಗ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡೋಣ. ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದವರು; ಮುಖಂಡರು ಮಾತ್ರ ನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಜಯಶ್ಯಕಾಂತನಾರಾಯಣ್ ಅವರ ಮತ್ತು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಜನರು ನಾವು ಗಂಧಿ ಎಂದರೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧೀಯವರು ಮತ್ತು ಆ ಮತದ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವವರು ನಾವೆಲ್ಲ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಸಂವಿರಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ತಲುಪೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. Not a fraction of it has reached the poorest of the country ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ಯಾವ ಸದಸ್ಯರು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವಾಗ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ; ಅವರ ಹೇಳಿಕೆ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಸದಸ್ಯರ ಹೆಸರು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತರಾವ್ ಅವರು ವಿಚಾರ ಸಂಕರಣವೊಂದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ಯಾವಾಗ ಹೇಳಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಸಂವಿರಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣದಲ್ಲಿ not a fraction of it has reached the poorest ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತರಾವ್ ಅವರು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೫೩ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿನ ಹರಿಜನ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಹಳೆಯ ಪುಟಗಳನ್ನು ತಿರುವಿ ಹಾಕಿದಾಗ ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ವಾಕ್ಯ ನನ್ನ ಬವಳ ಪ್ರಿಯವಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ಪ್ರಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾವು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ಯಾವ ಸದಸ್ಯರು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಯಾವಾಗ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿ, ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಒಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ತಾವು ಏಕೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪನವರು ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ತತ್ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಇದೇ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದು ವಿಚಾರ ಸಂಕರಣದಲ್ಲಿ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತರಾವ್ ಅವರು ಹೇಳಿದ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಾಕ್ಯ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮೊಯಿಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕಟುವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅವರ ಸಂದಿಗ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ವಿನಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

4-30 P.M.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—At a Seminar held in Bangalore at the Institute for Social and Economic Change, he made this observation. And the hon. Member is entitled to make use of the observation.

SRI M. VEERAPPA MOILY.—But the hon. Member is not entitled to draw an omnibus inference from one of the Statements.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—He is at liberty to refer to it.

SRI M. VEERAPPA MOILY.—It is a question of the privilege of the House.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಕುಮಾರ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ನಾನೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡುವವನು. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನಾನೂ ಉತ್ತರವನ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲೇ ಕೊಟ್ಟೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೆ.ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪನವರು ಒಬ್ಬ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇದು ಆಧಾರ ರಹಿತವೆಂದು ತಿಳಿದು ಸದನದಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏನೇನೂ ಹೇಳಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ, ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ಸದಸ್ಯರ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ಅ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ನಂಬಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಈ ರೀತಿಯ ವಾದ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಮುಂದಿನ ಸಾರಿ ನಾನು ಎಲ್ಲಾ ಸಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡೇ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನಾನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮುಂದಿನ ಸಾರಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ತಮ್ಮ ಆನುಭವದಿಂದ ನಾನು ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಶಾಸಕ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಪರವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟು. ಡಾ|| ರಾಮಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾರವರ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ನಾನು ಕಳೆದ ೨೫-೩೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಳುವಳಿಯಲೇ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಕೇಗೆ ಜಿ.ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ರಾಮಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾರವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ರಂಗನಾಥ್ ರವರು ನಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹರಿಜನಗಿರಿಜನರ ಘಾತು ಹಿಂದುಳಿದವರ ಬಗ್ಗೆ...

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ನಾನು ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಗುತ್ತಲೇ ಇಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಿಟ್ಟಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ರಂಗನಾಥ್‌ರವರು ಹೊಳಲ್ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಾನು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಜಿ.ಹೆಚ್. ಪಟೇಲರವರೂ ಹೋಗಿದ್ದೆವು. ಅವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ನಾವು ಊರ ಮಾರಮ್ಮನ ಪಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಚಾಟಿಯಿಂದ ಹೇಗೆ ಮಾರಮ್ಮ ಕೊಟ್ಟು ಅಂತ ಹೊಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಾ ಆ ರೀತಿ ಎಲ್ಲಾನೂ ನಮಗೆ ಇಂದ್ರಮ್ಮ ಕೊಟ್ಟು ಅಂತ ಹೊಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ದೇವರಾಜು ಅರಸ್ ಅವರೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಹುಶಃ ಇದು ರೆರೆರ ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಗ ನಾನು (ಯು) ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದೇ. ನೀವು ಆಗಿದ್ದಾ? ನಿಮಗೆ ಮೆಂಬರ್‌ಷಿಪ್ ಇತ್ತೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ನನ್ನ ಕಾಲ ಭದ್ರವಾಗಿವೆ ಸ್ವಾಮಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಬಹುಶಃ ಅವರು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಚುನಾವಣೆಯ ಒಂದೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಮಾತನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರಬಹುದು. ನಾವು ಆಗ ಯು-ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಅಡ್ಡಾಡಾಕ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆದಮೇಲೆ ದೂರ ಇದ್ದವರು ನಾವೆಲ್ಲರೇ. ಆಗ ಯು-ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೆಂಬರ್‌ಶಿಪ್ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಪಾಲಿಸಿ ಇತ್ತೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ನಿಮ್ಮ ಅನುಮಾನವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಆಗ ಯು-ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾನು ಇದ್ದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಅದನ್ನು ನಾನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದಿರಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, 20 ಅಂಶಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದು ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ರವರ ಒಂದು ಮುಂದಾಳುತ್ವದಿಂದ ಇಮ್‌ಪರಿವಿಗೂ ನಾವು ಇಂದ್ರಮ್ಮನವರ ಹೆಸರು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಊರೂರು ಸುತ್ತುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಅವಸ್ಥೆ ಬಂದಿದೆ ಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ನನಗೆ ನೆನಪಿದೆ. ಬೇಕಾದರೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ನಾನು ಡಾ|| ಲೋಹಿಯಾ ರವರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಹರಿಜನಗಿರಿಜನರ ಹಾಗೂ ಹಿಂದುಳಿದವರ ಬಗ್ಗೆ ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ಇವರು ಹೆಚ್ಚು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು ಅವರು ಈ ಒಂದು ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಈ ಒಂದು ವರ್ಗಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ, ಹಿಂದುಳಿದವರ ಹಾಗೂ ಮುಂದುವರಿದ ಜನಾಂಗದವರ ಬಗ್ಗೆ ಇವರು ಉಪಮೇಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಹರಿಜನಗಿರಿಜನ ಹಾಗೂ ಹಿಂದುಳಿದಿರತಕ್ಕವರು “ಸಾರಂ” ಆದರೆ ಅದರೊಳಗಿನ “ಉಪ್ಪು” ನಾವಾಗಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ನಂತರ ಸಾರಿನಲ್ಲಿನ ಉಪ್ಪು ನಾವಾದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮಿಂದಲೇ ಸಾರಿಗೆ ರುಚಿ ಬಂತು ಎಂದು ನಮಗೆ ಅಹಂಕಾರ ಬರಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿ, ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ಗೊಬ್ಬರ ನಾವಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಬೀಜವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಜನರು ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ ಅಧಿಕಾರದ ಗದ್ದುಗೆಯನ್ನು ಏರಿರುವಂತಹವರೂ ನಿಮ್ಮ ಕಡೆ ಬಹಳ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹವರು ಈ ಕಡೆಯೂ ಇರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಈಗ ಅವಕಾಶ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಶ್ರೀ ರಾಜಯ್ಯನವರನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದಿತ್ತಲ್ಲಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಈಗ ಇರುವ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ನಾನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವಂತೆ “ಗೊಬ್ಬರ”ದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ರಾಜಯ್ಯನವರನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಸರಿ. ಆದರೆ...

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಬೀಜ, ಗೊಬ್ಬರ ಮಾಡುವ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು...

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ತಾವು ರಂಗನಾಥರವರನ್ನು ಮಾಡಬಹುದಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ರಾಜಯ್ಯನವರು ಆಗಬಹುದಿತ್ತು, ಮುಂದೆ ಆಗಬಹುದು. ಅದು ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಜಾತಿ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಅವರ ಆಚಾರ ತತ್ವ ಮಾತ್ರ ನಡವಳಿಕೆ ಮುಖ್ಯ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ನಾನು ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಒಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಬಿದ್ದವರು, ನಾನು ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರಿಗೆ, ರಾಸಕೀಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ನಾನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಮಾನ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ವರ್ಷ ಇದ್ದರು. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರನ್ನು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಈ ಸದನವನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದು ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ? ೧೯೭೬ನೇ ಇಸವಿ ೨೩ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿಯಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಜೊತೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರ ನಾಯಕರನ್ನೂ, ಮಾನ್ಯ ವಾಜಪೇಯಿ ಯವರನ್ನೂ ಜೈಲಿಗೆ ಹಾಕಲಾಗಿತ್ತು. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದಂಥ ಅನುಭವ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಇದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ಪ್ರತಿ ಸಲ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸುರವರ ಹೆಸರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಹಕ್ಕು ಏನಾದರೂ ಇದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಅಂದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ಲಿ.—ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ದೇವರಾಜ್ ಅರಸುರವರ ವಿರುದ್ಧ ಅಫಿಡವಿಟ್ ಹಾಕಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ನಾನು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸುರವರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದಾಗ ಖಂಡಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ಲಿ.—ಅಧಿಕಾರ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು. ಯಾವ ನ್ಯಾಯ. ಜೈಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದವರನ್ನೇ ಹೊಗಳುವುದೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ದೇವರಾಜು ಅರಸುರವರು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೆನ್ನಲ್ಲಿ ಚೂರಿ ಹಾಕತಕ್ಕಂಥ ಜನ ನಾವಲ್ಲ. ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ರಾವ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಅವರು ಕೂಡ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಮಕ್ಕಳ ತರಹ ಇಲ್ಲಿ ಜಗಳ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈ ಸಭೆಯ ವೇಳೆಯನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಪಿ. ಶಾಂತಮೂರ್ತಿ.—ವರದಿಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ತಾವು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಏನೆಂಬುದನ್ನು ಜನತೆಗೆ ಮನದಟ್ಟಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ, ಬಡವರ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ವಿಚಾರವೂ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಹರಿಜನರು ಕಳೆದ ಮೂವತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ದುಸ್ಥಿತಿ ಯಲ್ಲಿಯೇ ಬದುಕಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಆರ್ಥಿಕ ಸುಧಾರಣೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿ ಯವರ ಪಕ್ಷದಿಂದಲೇ ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವ ತಂತ್ರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳು ಗೆದ್ದು ಬಂದು ಅಧಿಕಾರ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಇವತ್ತು ಆ ನಿಮ್ಮ ತಂತ್ರ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ. ಹರಿಜನರು ಗಿರಿಜನರು ಮುಸಲ್ಮಾನ ಬಾಂಧವರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಜನತಾ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಓಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ನಾನು ಮೇಲು ಜಾತಿ ಯವನಾದರೂ ಹೆಚ್ಚು ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರು ಹಾಗೂ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಮತ ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

“ನನ್ನ ಸರ್ಕಾರವು ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ಆಯೋಗದ ಎಲ್ಲಾ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೊಡ ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದು. ಈ ಹಿಂದೆ ಈ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳ ಮೈಕಿ ಹಲವಾರು ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದರಲ್ಲ, ಅಥವಾ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದರಲ್ಲ. ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಬಗ್ಗೆ ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ನನ್ನ ಸರ್ಕಾರವು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ಸರ್ಕಾರವು ತಮ್ಮದೇ ಸರ್ಕಾರ ವೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ, ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸುವ ಯಾರಿಗೇ ಆಗಲೀ ದಂಡನೆಯಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ ದೊರಕದೆಂಬ ವಿಶ್ವಾಸ ಮೂಡಿ ತಾವೆಲ್ಲಾ ಇಡೀ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೆಂಬ ಭಾವನೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡುವಂತೆ ಮಾಡಲು ನನ್ನ ಸರ್ಕಾರ ದೃಢಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿದೆ.”

ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ೧೯೩೩ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ “ಹರಿಜನ ಪತ್ರಿಕೆ”ಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಂಥ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

“I must say...

ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಕುಮಾರ್.—ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಸ್ವಾಮಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ನಾನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

“I must say whether in the prison or outside the prison that harijan service will always be at my heart. Harijan service is more precious than the daily bread. I can live for some days at least without daily bread but I cannot live without harijan service for one single minute.”

ಊಟ ಇಲ್ಲದೆ ಎಷ್ಟುದಿವಸ ಬೇಕಾದರೂ ಇರಬಲ್ಲೆ ; ಆದರೆ ಹರಿಜನರ ಸೇವೆ ಇಲ್ಲದೆ ಒಂದೊಂದು ಕೂಡ ಬದುಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವಂಥ ಮಾತನ್ನು ಪೂಜ್ಯ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ; ಇದು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ದೀನದಲಿತರು ತಮ್ಮ ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಈ ದೇಶಕ್ಕೋಸ್ಕರ ; ಜನತೆಗೋಸ್ಕರ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದಂಥ ಮಹಾನಾಯಕರ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವಂಥ ಆ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿರುವಂಥ ಜನ ಈ ಕಡೆ ಇದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಬಬ್ರು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಡಿ, ತಾವು ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರೆಂಬುದನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ನಮಗೆ ಕಷ್ಟ ಏನು ಅಂದರೆ, ಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದಂಥವರ ಸಹಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಾವು ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎನ್. ಯೆಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ದೇಶ ಆಳುವ ಮಾತನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಆಡುತ್ತೀರಿ ಕಳೆದ ೩೫ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಈ ದೇಶವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಹರಿಜನರ ಹೆಸರು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಹಾಳು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ.

* * *

(ಗೊಂದಲ)

* ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅಪ್ಪಣೆ ಮೇರೆಗೆ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಭೇರ್‌ವನ್.—ರಿಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಬೇಡಿ ನಾನು ಎದ್ದು ನಿಂತಿರುವಾಗ ದಯಮಾಡಿ ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗ ತಾವೆಲ್ಲ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವುದು ರೆಕಾರ್ಡ್‌ಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಎದ್ದು ನಿಂತಿರುವಾಗ ಹತ್ತಾರು ಜನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಎದ್ದುನಿಂತು ಮಾತನಾಡುವುದು ಸುಪ್ರದಾಯವಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತವೂ ಅಲ್ಲ.

(ಗೊಂದಲ)

ಭೇರ್‌ವನ್.—ನಾನು ಎದ್ದು ನಿಂತಿರುವಾಗ ಇಷ್ಟು ಜನರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ರೆಕಾರ್ಡ್‌ಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾತಿಗೆ ಮಾತು, ಆರೋಪಣೆ ಬಂದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ದಯಮಾಡಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಹೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ,.....

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳಬೇಕು.

ಭೇರ್‌ವನ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರನ್ನು ನಾನು ಕರೆದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಏತಕ್ಕೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೀರಾ ದಯಮಾಡಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆರೋಪಣೆ ಎತ್ತಿದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ದಯಮಾಡಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ರೀಳಿರನೇ ಇಸವಿ ಜನವರಿ ೩೦ನೇ ತಾರೀಖು ಅವರನ್ನು ಗುಂಡಿಟ್ಟು ಸಾಯಿಸಿದ್ದು ತಾನೆ. ಕುಂಬಳಕಾಯಿ ಕಳ್ಳ ಅಂದರೆ ಹೆಗಲುಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿಕೊಂಡ ಅಂದ ಹಾಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾವು ಎಂದು ಏಕೆ ಹೇಳಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ಅನ್‌ಪಾಲಿಟಿಕ್‌ಮೆಂಟರಿ ಏನು? ಅವರು ಸತ್ತಿರುವುದು ನಿಜ ಅಲ್ಲವೇನು? ನಾಥೂರಾಮ್ ಗೋಡ್ಸೆ ಅವರು ರೀಳಿರ ಜನವರಿ ೩೦ ರಂದು ಗಾಂಧಿಜಿಯನ್ನು ಗುಂಡಿಟ್ಟು ಕೊಂದದ್ದು ನಿಜ ಅಲ್ಲವೇನು? ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲಿ. ಕುಂಬಳಕಾಯಿ ಕಳ್ಳ ಅಂದರೆ ಹೆಗಲು ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿಕೊಂಡ ಅಂದ ಹಾಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಗಂಗಾಧರನ್.—ಕಪೂರ್ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವರದಿಯನ್ನು ತಾವು ನೋಡಿಲ್ಲವೇ? ಇಷ್ಟು ವರ್ಷ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಇದನ್ನು ಹೇಳುವ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ.

|| (ಗೊಂದಲ) ||

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ಅಚಾರ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಅವರೇ ಕಪೂರ್ ಕಮಿಷನ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದು.

(ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು)

ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಒಂದು ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಆರೋಪವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುವವರ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಆರೋಪ ನಮ್ಮ ರಿಬ್ ಮಂಡಿಗೆ ಇದ್ದರೆ ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಕೊಲೆಯಾದ ಕೂಡಲೇ ಅತ್ಯಂತ ಖೇದಕರವಾದ ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಪೂರ್ ಕಮಿಷನ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ಅವರು ವಿವರವಾದುದು ವರದಿ ಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಈಡುಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ರೀತಿಯ ಮಾತನ್ನು ಹೊಸ ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದು ತಪ್ಪು, ಆ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಕುಮಾರ್.—ಮಾನ್ಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಐ ಸದಸ್ಯರಾದಂಥ ಖಾರ್ಗಿಯವರು ಬಿ.ಜೆ.ಪಿ. ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರು. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ಕೊಂದವರು ಯಾರೂ

ಎಂದು ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿಗೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ೧೬ ವರ್ಷದ ಯುವಕ ಶಕ್ತಿ ಬಂದಿದೆ. ಅವರು ಆರೋಪ ಮಾಡಬಹುದು, ಆದರೆ ಬಿ.ಜೆ.ಪಿ.ಯವರನ್ನು ಬೆರಳಿಟ್ಟು ತೋರಿಸಿ ಹೇಳುವುದು ಬಹಳ ತಪ್ಪು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಐ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅವರು ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಸದನದ ಗಂಭೀರತೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಅಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದು. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದವರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದು, ನಮ್ಮ ನಿಯಮಾವಳಿ ಪ್ರಕಾರ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪಾರ್ಲಿ.—ತಪ್ಪು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಇದು ಚಿಕ್ಕ ವಿಚಾರ, ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬಹುದು. ಅಖಿಲ ಭಾರತ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದ ಬಗ್ಗೆ, ರಾಜಕೀಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಇರಬಹುದು—ಆರೋಪ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪಾರ್ಲಿ.—ಇದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

೫-೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಈ ರೀತಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಹಕ್ಕು ಚ್ಯುತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬಿ.ಜೆ.ಪಿ. ಶಾಸಕರ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಿವಿಲೀಜ್ ಮೋಷನ್‌ನ್ನು ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉದ್ವೇಗದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರೂ.....

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಬಿ.ಜೆ.ಪಿ.ಯವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ ? ಹಾಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುವುದಾದರೆ ಅವರು...

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಮಾನ್ಯ ಲಾಲ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ತಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರೆಂದು ಅದರ ಅರ್ಥ ಏನು ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಡಾ|| ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರು ಏತಕ್ಕೆ ಸತ್ತರು ಗೊತ್ತು, ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಹೊಣೆ ಗೊತ್ತು?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವವರು ಎಂ . . . ಸಿ.ಪಿ.ಐ. ಸವರು, ಸಿ.ಪಿ.ಎಂ. ನವರು.....

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ನಾವು ಯಾವ ಪಕ್ಷದವರ ಹೆಸರನ್ನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಬಿ.ಜೆ.ಪಿ. ಯವರು, ಸಿ.ಪಿ.ಎಂ.ನವರು, ಸಿ.ಪಿ.ಐ.ನವರೂ ನಮಗೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪಿ. ಒಡೆಯರಾಜ್.—ಕ್ರಾಂತಿರಂಗದವರು ನಮಗೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಘುಪತಿ.—ಅದು ಈಗ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಸ್ವಾಮಿ, I am on my legs. ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಮೇಲೆ ವಂದನಾ ನಿರ್ಣಯ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಖರ್ಗೆಯವರು ಹೇಳಿದ ಒಂದು ಮಾತಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ವಿಚಾರ ಬೇರೆಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ನೀವು ಗಂಧಿ ತತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಬಿ.ಜೆ.ಪಿ.ಯವರು, ಸಿ.ಪಿ.ಐ.ನವರು, ಸಿ.ಪಿ.ಎಂ.ನವರು ನಮಗೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ನಾರಾಯಣ ಕುಮಾರ್.—ಮಾನ್ಯ ರಘುಪತಿಯವರು ಕ್ರಾಂತಿರಂಗ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಆ ಮಾತನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ...

MR. SPEAKER.—I do not think we can conclude to-day. So the House stands adjourned to meet to-morrow at 11 A.M.

ಸದನವು ಐದು ಘಂಟೆ ಐದು ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗಿ ಪುನಃ ಶುಕ್ರವಾರ ದಿನಾಂಕ ೧೧ನೇ ಮಾರ್ಚ್ ೧೯೮೩ನೇ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹನ್ನೊಂದು ಘಂಟೆಗೆ ಸೇರಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿತು.